

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610- 89
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

22.7.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 22/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669523 sayılı yazınız.
b) 22/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669528 sayılı yazınız.
c) 22/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669862 sayılı yazınız.
ç) 28/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1671563 sayılı yazınız.
d) 04/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1675623 sayılı yazınız.

7/30607
7/30762
7/30958
7/30960
7/30961
7/31061
7/31069
7/31071
7/31659

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Bursa Milletvekili Hasan ÖZTÜRK'ün 7/30607 ve 7/31061, Kocaeli Milletvekili Lütfü TÜRKKAN'ın 7/30762, Hakkari Milletvekili Öznur BARTİN'in 7/30958, Konya Milletvekili Barış BEKTAŞ'ın 7/30960, Çanakkale Milletvekili Özgür CEYLAN'ın 7/30961, Hatay Milletvekili Necmettin ÇALIŞKAN'ın 7/31069, İstanbul Milletvekili Suat ÖZÇAĞDAŞ'ın 7/31071 ile Şanlıurfa Milletvekili Ferit ŞENYAŞAR'ın 7/31659 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (24 Sayfa)

7/30960

KONYA MİLLETVEKİLİ BARIŞ BEKTAŞ'IN 7/30960 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarımızdaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında yapılan çalışmalar; eğitim kurumunun tür, kademe, özellikleri ile öğrencilerin ihtiyaçları, gelişim dönemi özellikleri ve risk altındaki öğrenciler dikkate alınarak ortak bir anlayış ve iş birliği içerisinde yapılmaktadır. Rehberlik hizmetleri sunum sistemi içerisinde yer alan konulara ilişkin çalışmalar, her eğitim öğretim yılında rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından okulun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yürütülmektedir.

Öğrencilerimizin zorlayıcı yaşam olayları ile karşılaşmalarından önce, olumsuz duygusal deneyimlerin üstesinden gelme, stres verici durumların olumsuz etkilerini hafifletme, olumlu davranış geliştirme becerileri kazanmaları amacıyla; *duygu kontrolü, çatışma çözme becerileri, öfke kontrolü, psikososyal destek hizmetleri, iletişim, yaşam becerileri, olumlu davranış geliştirme* gibi konularda öğrenciler ile çalışmalar yapılmaktadır.

Ayrıca öğrencilerimiz için hazırlanan *Akran Zorbalığı, Siber Zorbalık, Psikolojik Sağlamlık, Yaşam Becerileri, Davranışsal Bağımlılık, Bağımlılıkla Mücadele ve Psikososyal Destek* gibi programlarla öğrencilerimizin güçlendirilmesi ve olumsuz yaşantılardan korunması amaçlanmaktadır. Öte yandan 2024/56 sayılı "Okullarda Şiddetin Önlenmesi Genelgesi" doğrultusunda çalışmalar yürütülmekte ve bu kapsamda öğrencilerin bilgilendirilmesine ve yönlendirilmesine ilişkin çalışmalar yapılmaktadır.

Okullarımızda rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanması amacıyla tüm kademelerdeki öğrencilere yönelik akran zorbalığı farkındalık programları hazırlanmış, öğretmen ve velilere yönelik bilgilendirici sunum, afiş ve broşür içerikleri oluşturulmuştur. Akran zorbalığı yapan ve akran zorbalığına maruz kalan öğrencilere yönelik ise ayrı ayrı ve her kademeye özgü (okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve lise) akran zorbalığı ile baş etme becerilerinin geliştirilmesine yönelik psikoeğitim programları hazırlanmıştır. Söz konusu programların değerlendirilmesine yönelik değerlendirme formları bulunmaktadır.

Okul öncesi ve ilkökul kademelerindeki öğrencilerin akran zorbalığı konusunda farkındalık kazanmalarını sağlamak amacıyla hikâye kitapları hazırlanmıştır. Bu doğrultuda okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında, zorbalık ve şiddetin önlenmesi amacıyla tüm illerimizde öğretmen, veli ve öğrencilere yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca geliştirilen materyallerin tamamı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün internet sayfasında yayımlanmış olup tüm illerimizdeki öğrenci, öğretmen ve velilerimizin kullanımına sunulmuştur. Geliştirilen farkındalık ve psikoeğitim programlarına ilişkin etki analizleri de yapılmaktadır.

Akran zorbalığı konusunda farkındalık kazandırmak amacıyla öğretmenler ve okul yöneticilerine yönelik bilgilendirici içerikler geliştirilmiştir. Bilgilendirici eğitim içeriklerinde akran zorbalığı, türleri, yaygınlığı, akran çatışması ve akran zorbalığı arasındaki farklar, akran zorbalığının görüldüğü yerler, akran zorbalığında öğrenci rolleri, akran zorbalığının sonuçları, akran zorbalığı ile ilişkili faktörler, akran zorbalığını önleyici okul yaklaşımı, öğretmenler ve okul yöneticilerine düşen görevler gibi konulara değinilmektedir. Söz konusu eğitimler okulların ihtiyaç durumlarına göre okul/kurumlarımızda uygulanmaktadır.

Ayrıca rehber öğretmen/psikolojik danışmanların mesleki gelişimlerinin desteklenmesi ve Bakanlığımız tarafından akran zorbalığının önlenmesine yönelik geliştirilen içeriklerin

okul/kurumlarımızda uygulanmasını sağlamak amacıyla rehberlik ve araştırma merkezleri veya Bakanlığımız tarafından ihtiyaç doğrultusunda yüz yüze ya da çevrim içi ortamda eğitimler düzenlenmektedir.

Akran Zorbalığını önleme eğitimleri kapsamında 2020- 2025 yılları arasında akran zorbalığı konularında merkezi (uzaktan/yüz yüze) ve mahalli (yüz yüze) olarak 1196 eğitim faaliyeti düzenlenmiş olup toplamda 147.547 mesleki gelişim belgesi verilmiştir.

Bu eğitimler ile öğretmenlerin aşağıdaki kazanımlara sahip olması amaçlanmıştır:

- Ötekileştirme kavramını tanımlar.
- Ötekileştirmenin birey üzerindeki olumsuz etkilerini sıralar.
- Ötekileştirmeyi önleme yöntemlerini açıklar.
- Ötekileştirme alanlarını açıklar.
- Saldırganlık kavramını tanımlar.
- Saldırganlığın önlenmesinde uygulanacak yöntemleri açıklar.
- Saldırganlığın aşamalarını açıklar.
- Saldırganlığın oluş şekillerini açıklar.
- Saldırganlığı oluşturan riskleri sıralar.
- Akran zorbalığı ile ilgili temel kavramları açıklar.
- Okul Zorbalığının tanımını yaparak, zorbalığın türlerini açıklar.
- Ergenlik dönemi gelişim özelliklerinin zorbalık sürecindeki rolünü açıklar.
- Okullarda zorbalığa karşı stratejiler geliştirir.
- Okullarda zorbalığı önlemeye yönelik çalışmalar yapar.
- Zorbalık karşı çalışmalarda öğretmenler rol alır.
- Okulda zorbalık olayları ile baş etme yollarını açıklar.
- Alanının eğitim ve öğretimi için gerekli olan becerileri sergiler.
- Öğretme ve öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanır.
- Etkili iletişim yöntem ve tekniklerini kullanmaya özen gösterir.
- Meslektaşlarıyla bilgi ve deneyim paylaşımına açıktır.
- Mesleki ve bireysel yönden kendisini geliştirmeye yönelik faaliyetlerde bulunur.

Bununla birlikte, akran zorbalığına dair yürütülen “Öğretmenlerin İyi Oluş Hâllerinin Geliştirilmesi ve Akran Zorbalığı Konusunda Kapasitelerinin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında 365 psikolojik danışman/rehber öğretmene yüz yüze eğitici eğitimi verilerek tüm branşlarda yaklaşık 10.000 öğretmenin yüz yüze eğitime alınması planlanmaktadır. Bu proje ile öğretmenlerin mesleki iyi oluşunun desteklenmesi için akran zorbalığına yönelik bilgi, farkındalık, uygulanabilecek sınıf içi stratejiler ve önleyici müdahaleler konularında güçlendirilmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca proje kapsamında oluşturulan çevrimiçi eğitim videolarının ÖBA’da yayınlanması ile 81 ildeki tüm öğretmenlere ulaşılması planlanmaktadır.

Okul/kurumlarımızda akran zorbalığı ile mücadele çalışmaları kapsamında doğrudan akran zorbalığı temalı eğitimler verilmektedir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında 569.508 öğrenci, 5.389 öğretmen ve 68.550 veliye doğrudan akran zorbalığı konusunda eğitim düzenlenmiştir. 2021-2022 eğitim öğretim yılında ise 2.516.430 öğrenci, 50.596 öğretmen ve 393.758 veliye; 2022-2023 eğitim öğretim yılında 2.716.482 öğrenci, 34.561 öğretmen ve 165.422 veliye doğrudan akran zorbalığı konusunda eğitim düzenlenmiştir. 2023-2024 eğitim öğretim yılında 4.309.331 öğrenci, 184.760 öğretmen ile 184.760 veliye doğrudan akran zorbalığı konusunda eğitim düzenlenmiştir. 2024-2025 eğitim öğretim yılında ise 6.393.853 öğrenci, 60.605 öğretmen ve 338.590 veliye doğrudan akran zorbalığı konusunda eğitim düzenlenmiştir.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü uhdesinde 2021 yılından itibaren yürütülen Aile ve Çocuk Eğitim Programı, Anadolu imam hatip liseleri ile imam hatip ortaokullarında öğrenim görmekte olan öğrenci ve velilere yönelik eğitimleri kapsamaktadır.

Program kapsamında öğrencilere ve velilerine yönelik düzenlenen eğitimler aracılığıyla; öğrencilerin akran ilişkileri ve güvenli dijitalleşme becerilerini geliştirmek, sağlıklı aile, sağlıklı toplum için anne babaların çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurmalarının önündeki engelleri kaldırmak, çocukların duygu ve düşüncelerini anlamalarında ve kuşak farklılığı bağlamında karşılaşılan güçlüklerle çözüm üretme noktasında rehberlik yapılması amaçlanmıştır.

En az dört eğitimden oluşan program kapsamında 2024-2025 yılında 235 Anadolu imam hatip lisesi, 210 imam hatip ortaokulunda olmak üzere toplam 445 okulda eğitim verilmiştir. Eğitimlere 13.753 (%67) kadın, 6.809 (%33) erkek olmak üzere toplam 20.562 veli; 56.222 (%57) kız, 42.550 (%43) erkek olmak üzere toplam 98.772 öğrenci katılmıştır.

Her yıl güncellenen eğitimlerin 2025 yılı konu başlıkları ise aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Akran İlişkileri

- Psikolojik sağlık ve akran ilişkileri
- Ailenin akran ilişkilerindeki rolü ve önemi
- Olumsuz ve zorlayıcı akran davranışlarını (zorbalık) önlemek için aktif çalışmalar
- Kriz ve öfke yönetimi
- Zorlayıcı akran davranışlarına karşı değerler eğitimi güçlendirme
- Siber zorbalığın belirlenmesi ve önlenmesi

Dijital Güvenlik

- Dijital Mahremiyet, Dijitalleşme ve Maneviyat (İnanç Sistemi, Değer Üretimi, Tüketimi, Dinî Dezenformasyon, Dijital Aygıtlarda Mahremiyet Eğitimi, Mevcut Durum, Güncel Hayata Yansımaları ve Çözüm Önerileri vb.)
- Dijital Aile (Medya Okuryazarlığı, Örtük Mesajlar, Unix Yaşam, Karakter Gelişimi, Dijital Kimlik vb.)
- Dijital Araçların Dengeli Kullanımı İçin Ailenin Azim, Sabır ve Emek İnşasındaki Rolü
- Dijital Güvenlik ve Hukuk (Güvenli İnternet Kullanımı, Dijital Hak ve Sorumluluklar, Medyanın Manipülasyonuna Karşı Bilgi Doğrulama, Çevrim İçi Kimlik Bilgilerinin İzinsiz Kullanımına Karşı Korunma, Çevrim İçi Güvenlik, Dijital Ayak İzi ve İzlerin Yönetimi, Kötü Amaçlı Yazılımlar, Etkili Şifre Oluşturma ve Yönetme vb.)

Buna ilaveten, öğrencilerin sosyal duygusal becerilerinin geliştirilmesi, iletişim becerileri, çatışma çözme becerileri, olumlu davranış geliştirme, duygu düzenleme becerilerinin geliştirilmesi, duygu kontrolü gibi pek çok konuda çalışma da yürütülmektedir.

Okullarımızda eğitim gören öğrencilere yönelik rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanması amacıyla zorbalık yapan öğrencilere ve zorbalığa maruz kalan öğrencilere yönelik ayrı ayrı ve kademelere göre akran zorbalığı ile baş etme becerilerinin artırılmasına yönelik Arkadaşlık İlişkileri Geliştirme Psikoeğitim Programları hazırlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanan programlar yolu ile öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerini geliştirerek okullarımızda güvenli iletişim ortamlarını güçlendirmeye yardımcı olmak amaçlanmıştır. Psikoeğitim programlarının uygulanması esnasında ya da sonrasında ihtiyaç durumunda rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından öğrencilerimize bireysel psikolojik danışma hizmeti de sunulmaktadır.

Öte yandan zorbalık yapan öğrencilere yönelik ve kademelere göre farklılaşan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanan psikoeğitim programları bulunmaktadır. Akran zorbalığı yapan öğrencilere yönelik geliştirilen Arkadaşlık İlişkileri Geliştirme Psikoeğitim Programı ile, okulda en az bir kez akran zorbalığı davranışı gösterdiği belirlenen öğrencilerde güvenli arkadaşlık ilişkilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu programda öğrencilerin kişilerarası ilişkilerdeki sorumluluk ve haklarını öğrenmeleri, iletişim becerilerini geliştirmeleri, iletişime geçtikleri bireylerle empati kurabilmeleri, akran zorbalığını ve akran zorbalığı ile ilgili düşüncelerini tanıyabilmeleri, kişilerarası ilişkilerde problem çözebilmeleri, öfke duygularını yönetebilmelerine yönelik etkinlikler yer almaktadır.

Akran zorbalığıyla mücadele kapsamında uluslararası iyi uygulama örnekleri ilgili Genel Müdürlüklerimizce incelenerek söz konusu uygulamalar değerlendirilmektedir. Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarımızdaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında yapılan çalışmalar; eğitim kurumunun tür, kademe, özellikleri ile öğrencilerin ihtiyaçları, gelişim dönemi özellikleri ve risk altındaki öğrenciler dikkate alınarak ortak bir anlayış ve iş birliği içerisinde yapılmaktadır.

Akran zorbalığıyla mücadele çalışmaları kapsamında okul/kurumlarımızda yürütülen çalışmalar rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından e-Rehberlik Sistemine işlenmektedir. Bakanlığımız, okul bazlı işlenen bu veriler doğrultusunda okullarda ve illerde yürütülen çalışmaları takip edebilmektedir. İhtiyaç dâhilinde yürütülen çalışmalara ilişkin istatistiki veriler ilgili kurumlarla paylaşılmaktadır.